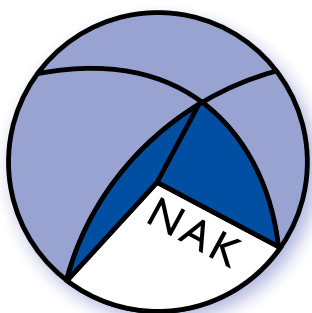

J A A R V E R S L A G 2 0 0 3

JAARVERSLAG 2003

De veldkeuringen verliepen voorspoedig door het goede weer. De opbrengst bij de zaaizaden is goed en bij de pootaardappelen is de opbrengst gemiddeld. Bacterieziekten vormen een groeiend probleem. Mede door de hoge temperaturen zijn er meer dan gemiddeld problemen bij de partijkeuring. De kwaliteit van het zaaizaad is bijzonder goed te noemen. In 2003 heeft NAK AGRO haar werkterrein in twee opzichten uitgebreid. Opnieuw is het aantal inspectieproducten uitgebreid en is de verbreding naar de vollegrondsgroentesector gerealiseerd.

Het overgangsproces van een keuringsinstelling naar een bedrijf gespecialiseerd in inspecties en analyses heeft in het verslagjaar verdere invulling gekregen. In dit veranderingsproces wordt ervoor gezorgd, dat de keuringen de volle aandacht blijven krijgen. De organisatie is geherstructureerd. Het aantal afdelingen is verminderd en het aantal leidinggevenden is afgenomen. De NAK wil de stijl van leidinggeven veranderen. De leidinggevende moet de medewerkers meer betrekken bij de veranderingsprocessen. Vragen van de klant moeten met de medewerkers worden besproken en worden vertaald naar het werk op de afdeling. De medewerker moet verantwoordelijkheden en bevoegdheden krijgen om het werk zelfstandig te uitvoeren.

Erkenningen van bedrijven

In de groenvoedersector is sprake van een blijvende belangstelling voor erkenningen. In 2003 zijn twee bedrijven nu ook erkend voor de certificering. Het bestuur heeft in verband met deze ontwikkelingen een nieuwe tariefstructuur vastgesteld voor de erkenningen. Volgens de nieuwe structuur blijven alle bedrijven (dus zowel erkende als niet erkende) in de sector meebetalen aan de kosten die de NAK maakt voor de ontwikkeling van onder andere de regelgeving.

Wijzigingen Zaaizaad- en Plantgoedwet

De in 2002 aangekondigde wijzigingen in de Zaaizaad- en Plantgoedwet zijn in 2003 verder uitgewerkt en worden in 2004 door de Tweede Kamer behandeld. De NAK heeft aandacht gevraagd voor de procedures, die worden gevolgd bij de aanpassing van de keuringsvoorschriften. Tot nu toe worden de wijzigingen vastgesteld door het bestuur van de NAK, waarna de Minister de wijzigingen goedkeurt. De Minister wil nu zelf het initiatief nemen en overweegt geen aanvullingen meer op de regelgeving van de Europese Unie op

te nemen. Het is niet duidelijk hoe de uiteindelijke aanpak eruit gaat zien.

Buitenlandse projecten

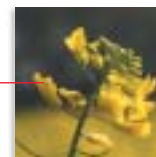
Deskundigen van de NAK en NAK AGRO adviseren en begeleiden keuringsdiensten in Centraal- en Oost-Europa bij de voorbereiding op toetreding tot de Europese Unie. Europese wet- en regelgeving is in deze landen vaak nog onvoldoende opgenomen in de nationale wetgeving. Daarnaast wordt technische ondersteuning geboden bij de inrichting van laboratoria en het uitvoeren van veldkeuringen. Er zijn projecten in Estland en Hongarije en volgend jaar ook in Turkije waar de gesprekken voor toetreding tot de Europese Unie zijn gestart. Deze projecten worden gefinancierd door de Europese Unie en het Ministerie van Economische Zaken.

Medewerkers

Het afgelopen jaar is, door de herstructurering van de organisatie, voor alle medewerkers intensief geweest. Het bestuur wil iedereen bedanken voor de grote inzet. Er is veel werk verzet, veranderingsprocessen zijn doorgevoerd en de kosten worden goed beheerst.

Het bestuur

Genetisch Gemodificeerde Organismen (GGO's)

Brussel heeft dit verslagjaar een norm van 0,9% vastgesteld voor vermenging van GGO-materiaal in veevoer en voedsel. In het Permanent Comité Teeltmateriaal is de discussie weer opgestart wat betreft zaaizaad. Daarbij gaat het om onbedoelde vermenging van GGO-materiaal in zaaizaad van conventionele rassen. In eerste instantie gaat het om normen voor soorten waarbij mondiaal gezien al veel rassen gemodificeerd zijn zoals maïs. Voor niet in de EU toegelaten GGO-materiaal wordt een norm van 0% voorgesteld. Voor toegelaten GGO-materiaal zijn de voorgestelde normen:

- 0,3% voor koolzaad
- 0,5% voor poot aardappelen, maïs, bieten, tomaten, cichorei en katoen
- 0,7% voor soja

In één van de laatste vergaderingen van 2003 werd geconcludeerd dat het EU Regelgevend Comité Milieu

de eerstverantwoordelijke instantie is voor het stellen van normen. Deze worden vervolgens via het Permanent Comité Teeltmateriaal ingebouwd in de Richtlijnen voor zaaizaad en plantgoed.

Rassen in onderzoek

Voor de keuring en certificering van rassen in onderzoek wordt in de EU een regeling vastgesteld. Keuring en certificering is alleen mogelijk voor beproevingszaad (inclusief poot aardappelen) dat niet kan worden doorvermeerderd. Certificering van de huidige categorieën en klassen is niet langer mogelijk en daarmee vervalt ook de mogelijkheid voor verdere vermeerdering op andere bedrijven.

OESO

De EU en de VS staan wat betreft GGO's en onbedoelde vermenging lijnrecht tegenover elkaar. De VS wil namelijk geen specifieke normen voor onbedoelde vermenging en is ook tegen het voorstel om in de OESO* Rassenlijst aan te geven dat een ras genetisch gemodificeerd is. Een doorbraak is wel dat de ISF (International Seed Federation) niet langer bezwaar heeft tegen normen en een dergelijke vermelding in de OESO Rassenlijst.

In de OESO Regelingen is de mogelijkheid opgenomen om mengsels met een groen OESO-label te certificeren. Dit betreft voornamelijk mengsels van grassen bestemd voor grasveld (o.a. gazon en sportveld). Certificering van graszaadmengsels bestemd voor voerdoeleinden wordt pas mogelijk op het moment dat ook de EU hiervoor een regeling heeft.

* OESO = Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

EU experiment bulkvervoer poot aardappelen

België en Nederland (de NAK en het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit) hebben in 2001 bij de Europese Commissie een voorstel ingediend voor een experiment bulkvervoer. Het voorstel is om in beide landen de bestaande praktijk voor bulkvervoer naar de eindgebruiker zonder officiële sluiting en verzegeling te legaliseren en uit te breiden met grensoverschrijdend vervoer. In Nederland gaat het bij poot aardappelen om afzet met een verzamelcertificaat. België, Zweden en Duitsland kennen een vergelijkbare regeling. Het voorstel roept nogal wat weerstand op bij een aantal lidstaten. Een verdere uitwerking van een 'model experiment bulkvervoer' wordt in 2004 verwacht.

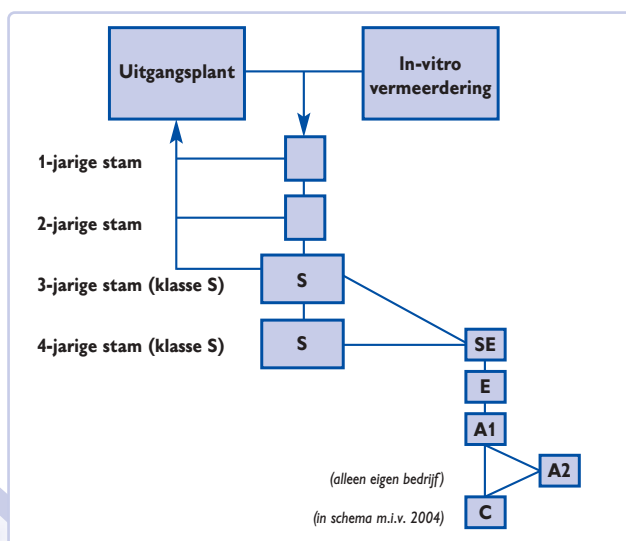

Wijziging keuringsvoorschriften (per 1 mei 2003)

• Invulling klasse C

De klassen B en B-eigen gebruik vervallen met ingang van 2004 (laatste teeltjaar 2003). Hiervoor in de plaats komt een nieuwe klasse C met de veldkeuringsnormen van de huidige klasse C (met uitzondering van de norm voor vermenging die wordt verruimd naar 0,5%) en de partijkeuringsnormen van de huidige klasse C2.

Generatieschema vermeerdering pootaardappelen

• Keuring 1- en 2-jarige stammen

Het verplichte bladonderzoek op virussen in de 1- en 2- jarige stammen is vervallen.

• Normstelling lange knollen

De norm voor te lange knollen vervalst.

• Afkapping S-waardige stammen

Bij certificering van S-waardig materiaal (2- of 3- jarige stammen) wordt op verzoek van de kweker/producent bij de volgende aangifte het materiaal niet versneld afgekapt naar SE.

KEURINGSEIZOEN 2003

Partijkeuring oogst 2002

Voor het eerst is tijdens de gehele partijkeuring gebruik gemaakt van het keuringsrapport. Hierdoor is de kwaliteit per onderdeel zichtbaar en daardoor vergelijkbaar. Om de uniformiteit in de buitendienst verder te optimaliseren is het keuringsrapport ingevoerd en worden grensmonsters uitgewisseld. De kwaliteit en de opbrengst van het pootgoed waren goed. Hierdoor waren weinig problemen met de partijkeuring. Door het vroegtijdig van poten is de partijkeuring al in april afgerond.

• Keuring bacterieziekt (Erwinia's)

De norm voor de klasse E is gewijzigd van 0 naar 1 plant tijdens de eerste keuring. Voor de volgende keuringen blijft de nulnorm gehandhaafd.

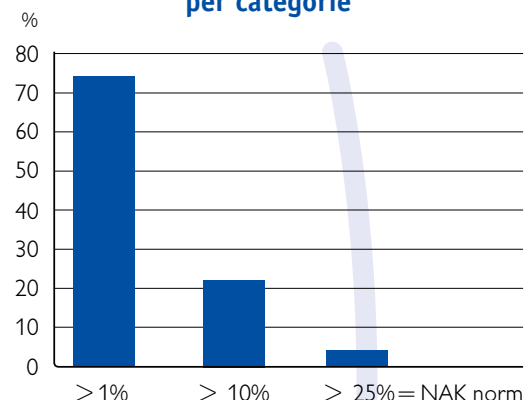
• Vrijstelling nacontrole SE-eigen gebruik

Pootgoed dat bestemd is voor eigen gebruik wordt op verzoek vrijgesteld van nacontrole. Dit geldt voor alle klassen. Pootgoed dat in de nacontrole in klasse wordt verlaagd, behoudt voor eigen gebruik de hogere veldkeuringsklasse, behalve in geval van afkeuring.

• Splitsing normen voor virus in S en SE

Voor de klasse S geldt: 0,025% voor bont in de veldkeuring en 0 ziek in de nacontrole (op 200 knollen).
Voor de klasse SE geldt: 0,05% voor bont in de veldkeuring en 1 ziek in de nacontrole (op 200 knollen).

Frequentieverdeling Rhizoctonia per categorie

Veldkeuring

Seizoen 2003 werd gekenmerkt door een fors aantal verlagingen als gevolg van zwartbenigheid en/of stengelnatrot, veroorzaakt door Erwinia's. De weersomstandigheden - hoge temperaturen en (plaatselijk) veel regenval - bleken ideaal voor de ontwikkeling van dit organisme. Bij de eerste keuring (juni) werden al symptomen van

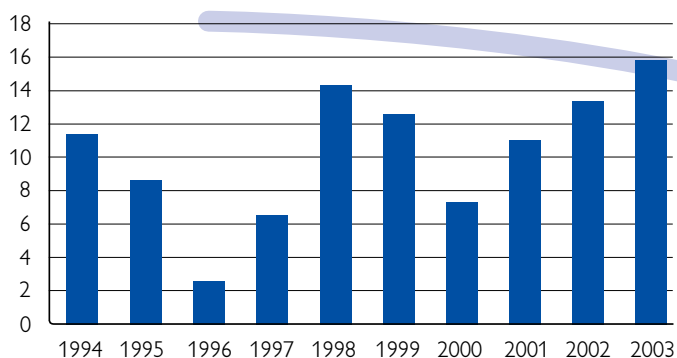

met name stengelnatrot zichtbaar. De problemen waren aanleiding tot het opstarten van een inventarisatie van mogelijke oorzaken en oplossingen. Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO) en Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO) besloten tot een projectmatige aanpak, die moet leiden tot enkele jaren fundamenteel en praktijkgericht onderzoek. De NAK heeft hierin een adviserende rol.

In 2003 is het verplichte bladonderzoek op virussen voor de 1- en 2-jarige stammen afgeschaft. Vijftig procent van de stammentelers heeft deelgenomen aan het vrijwillige onderzoek.

Verlaging bacterieziek veldkeuring

% van oppervlakte

Loofvernietigingsdata 2003

Rooggroep 2

E advies

Groningen	Friesland	Noordoost	Flevoland	Noord-Holland	Zuidwest	Zuidoost
28-7	25-7	25-7	25-7	11-7	7-7	22-7

Bladluissituatie

Vanaf half juli zijn grote aantallen perzikbladluizen gevonden in de vangbakken en de zuigvallen. Deze zomervlucht was de grootste van de afgelopen tien jaar. De vroege vangsten van bladluizen in het Zuidwesten en in Noord-Holland zorgden voor grote verschillen tussen de gebieden bij de vaststelling van de loofvernietigingsdata.

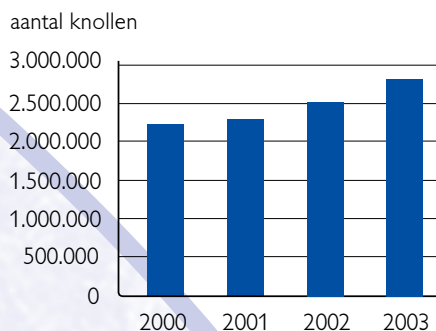
Nacontrole

De ontheffing van de nacontrole voor de eigen gebruiksklasse heeft invloed gehad op het aantal te onderzoeken knollen. De NAK heeft in 2003 2,8 miljoen knollen onderzocht.

Op 1 december was 11,8% van de totale oppervlakte in de nacontrole verlaagd. De verruiming van de norm voor de klasse SE is met name bepalend voor dit verlagingspercentage.

Aantal knollen nacontrole

Partijkeuring

Bij het begin van de partijkeuring is al duidelijk dat het uitvalpercentage hoger zal zijn dan vorig jaar. Het rooien onder droge omstandigheden zorgde voor rooibeschattingen. De aardappelen waren kwetsbaar door het hoge zetmeelgehalte. Ook schurft en Rhizoctonia zijn oorzaken voor een hoger uitvalpercentage. Door de warme groeiomstandigheden is het pootgoed zeer kiemlustig wat het optreden van blauw en drukplekken tot gevolg heeft. Per 1 december is 140.375 ton pootaardappelen gecertificeerd.

Beregeningsverbod en bruinrot

De sector besloot dat beregening met oppervlaktewater ter voorkoming van bruinrot met ingang van 2005 niet meer mogelijk moet zijn. De jaren 2003 en 2004 zijn overgangsjaren. In deze jaren is buiten de verbodsgebieden beregening met oppervlaktewater nog wel mogelijk, maar dat leidt wel tot een uitgestelde afbouw van de integrale toets op bruinrot. De NAK administreert de beregeningsstatus van bedrijven. Deze informatie is nodig om bij de aangifte in 2004 de beregeningsstatus van bedrijven vast te stellen.

Ringrot

Seizoen 2002 werd afgesloten met slechts één ringrotbesmetting in de pootgoedkolom. Vanwege dit gunstige resultaat is een afslanking van de integrale toets overwogen. De Plantenziektkundige Dienst (PD) en de sector hebben afgesproken dat in 2003 van elke partij

een monster getoetst wordt op ringrot. Hiermee is de toets in feite integraal, maar is de monsterintensiteit lager.

Wijzigingen keuringsvoorschriften

(per 1 mei 2003)

- Voor bladrammenas, mergkool en koolraap is de nationale zaadnorm voor vermenging met één enkele soort van 0,3% verruimd naar de EU-norm van 0,5%.
- Percelen prebasiszaad mogen worden ingezaaid met meerdere herkomsten.

KEURINGSEIZOEN 2003

Aangifte

In 2003 is ruim 4.000 ha groenvoeder- gewassen meer voor keuring aangegeven dan in 2003. Het areaal granen, peul- vruchten en fijne landbouwzaden is nagenoeg gelijk gebleven.

Veldkeuring

Het zaaien van de gewassen gebeurde onder gunstige omstandigheden en relatief vroeg in het jaar. Door de lage ziekte- druk van zaadoverdraagbare planten- ziekten en goede groeiomstandigheden is de gemiddelde opbrengst hoog. Rogge en triticale geteeld op zandgrond vormen hierop een uitzondering. Deze gewassen zijn door gebrek aan voldoende regen verdroogd. De warme zomer- maanden waren ook de reden van de lagere opbrengst bij de late grasrassen. Door te snelle afrijping is de opbrengst lager dan vorige jaren. Door de uitzon- derlijk hoge opbrengst van wintergranen is bij de wintergranen sprake van een topjaar.

Monsteronderzoek wintergranen

De kiemkracht, zuiverheid en uiterlijke kwaliteit van wintergranen is dit jaar zeer goed. Uitzondering hierop is de kiemkracht van triticale.

Erkenningen

De NAK heeft twee graszaad- bedrijven erkend voor certifi- cering en bedrukking van certificaten. Dit betekent dat de bedrijven in eigen beheer de certificaten bedrukken,

partijen certificeren en vrijgeven voor verkeer. Daarbij zijn de bedrij- ven zelf verantwoordelijk voor de administratieve controle en het

vermelden van de juiste gegevens op het certificaat. De NAK houdt via audits toezicht op het kwaliteitssysteem, de deskundigheid van de medewerkers en de uitgevoerde werkzaamheden. Erkenning voor certificering kan worden gezien als de laatste stap in het totale erkenningsproces van veldkeuring tot en met certificering.

Afgifte ISTA-attesten

De mogelijkheid om op basis van een monster uit een stapelgeplom- beerde partij een ISTA-attest af te geven, is komen te vervallen. Met ingang van 1 november 2003 kunnen ISTA oranje-attesten alleen worden afgegeven indien de partij is verpakt in eenheden die geslo- ten en verzegeld zijn.

Handelszaad zomertarwe

Begin dit jaar heeft de EU België een derogatie verleend voor 1.500 ton handelszaad van zomertarwe. Ook Nederlandse bedrijven konden in het kader van deze derogatie, handelszaad laten onderzoeken en certificeren. Met het oog op een eventuele certificering heeft de NAK 51 partijen bemonsterd en onderzocht. Uiteindelijk is 440 ton zomertarwe als handelszaad gecertificeerd en zijn 15 partijen nage- controleerd. Daarvan voldeden 9 aan de norm voor raszuiverheid (maximaal 4% afwij- kers). De resterende 6 monsters had- den een vermenging van 25-30%.

De dienstverlening van **Plantconsult** is in 2003 verder uitgebreid. Aan het bestaande dienstenpakket zijn de erkenningsregelingen voor sierteelproducten MPS-GAP en Florimark Productie toegevoegd. **Plantconsult** biedt naast EUREPGAP nu een totaalpakket voor advisering aan producenten in de plantaardige sector.

Plantconsult

In de agro-food keten stellen afnemers continu hogere eisen aan leveranciers. Een afnemer wil betrouwbare leveranciers die kwaliteit en/of voedselveiligheid (HACCP) kunnen beheersen en dit ook kunnen aantonen. **Plantconsult** heeft dit jaar een groot aantal bedrijven in deze sector begeleid bij de invoering van een bedrijfsgeïntegreerd en praktisch managementsysteem.

De opleidingen en trainingen van **Plantconsult** worden door de praktische en herkenbare uitleg gewaardeerd door de deelnemers. Naast trainingen met een open inschrijving heeft **Plantconsult** in het verslagjaar veel trainingen 'op maat' verzorgd. Hierbij wordt vooraf met de trainer het doel en de invulling van de training vastgesteld. De EUREPGAP-training blijft de meest bezochte training met een paar honderd deelnemers per jaar.

In 2003 is **Plantconsult** in diverse landen rond de Middellandse Zee en in Afrika op de kaart gezet als specialist op het gebied van EUREPGAP. De toename van met name buitenlandse trainingen en advisering heeft bijgedragen aan het positieve bedrijfsresultaat.

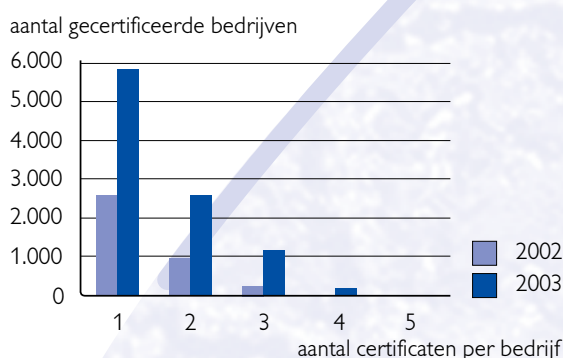
In het strategisch plan van 2003-2005 heeft NAK AGRO zich tot doel gesteld de inspectie- en analyse-instelling te zijn voor de agrarische sector. Uitbreiding van de inspecties is gerealiseerd in de akkerbouw en de groenteverwerkende industrie. Daarnaast heeft NAK AGRO gekozen voor een strategie van 'klant-partnerschap'. In het 'klant-partnerschap' staat het meedenken met de klant over praktische oplossingen en mogelijkheden centraal.

Certificering Nederlandse akkerbouw

In 2003 is de suikerbieten teelt op grote schaal gecertificeerd. NAK AGRO heeft hierin een belangrijk aandeel gehad met ruim 7.000 inspecties. Ook in de vollegrondsgroenteteelt is het aantal inspecties enorm toegenomen. Dit jaar heeft NAK AGRO ruim 1.100 voedselveiligheidscertificaten industriegroenten afgegeven. Met bijna 18.000 certificeringen in 2003 is NAK AGRO marktleider op het gebied van certificering in de akkerbouw. Het aantal certificaten per bedrijf is dit jaar sterk toegenomen. NAK AGRO heeft waar mogelijk de verschillende inspecties gecombineerd. Dit werkt kostenbesparend en is ook voor de teler efficiënt. Met certificering toont de teler aan dat de gehanteerde werkwijze voldoet aan de eisen zoals die door de afnemers zijn vastgesteld. In juli heeft FoodCert-NL het 1.000-ste EUREPGAP-certificaat uitgereikt. Door de grote aantallen EUREPGAP-certificaten is er sprake van een zeer efficiënte samenwerking met FoodCert-NL.

Certificering Nederlandse akkerbouw

Internationale samenwerking

In het verslagjaar is NAK AGRO tweemaal een samenwerkingsverband aangegaan. In januari is een contract afgesloten met het Belgische CKC (Centrum voor Kwaliteitscontrole). NAK AGRO voert voedselveiligheids- en EUREPGAP-inspecties uit in Nederland en CKC heeft de inspecties van NAK AGRO in België overgenomen.

In september is een samenwerkingsverband aangegaan met een Marokkaans bedrijf voor het uitvoeren van EUREPGAP-inspecties in Marokko. Marokkaanse inspecteurs worden door NAK AGRO gekwalificeerd voor de uitvoering van inspecties in Marokko. De inzet van lokale inspecteurs, die de situatie en cultuur kennen, waarborgen een efficiënte en deskundige inspectie. Ook in Duitsland en Frankrijk zijn vergaande ontwikkelingen voor inspecties onder de verantwoordelijkheid van NAK AGRO.

Onderzoek en analyse

In 2003 heeft NAK AGRO ruim 100.000 monsters op nematoden onderzocht. Het aantal onderzoeken is hiermee gestabiliseerd. Naar verwachting neemt in 2004 het aantal te onderzoeken monsters af omdat AM-besmettingen geregistreerd moeten worden, waardoor minder snel een opdracht tot bemonstering zal worden gegeven.

Het monitoringsprogramma van de Stichting TBM op cysten en vrijlevende aaltjes in het noordoostelijk zand- en dalgrondgebied geeft veel informatie over de ontwikkeling van cysten en vrijlevende aaltjes. Hierdoor kunnen gericht teelt- en bestrijdingsadviezen gegeven worden. Dit monitoringsprogramma verdient ook aanbeveling in andere delen van Nederland.

In het verslagjaar is een snelle methode ontwikkeld voor het opspoen van monsters voor aardappelmoeheid. Deze methode is als extra dienstverlening ontwikkeld voor o.a. het telen van gewassen met een hoog rendement zoals bloembollen, waarvoor snel onderzoeksresultaten nodig kunnen zijn. NAK AGRO geeft bij deze methode binnen 1 week na ontvangst van het monster de uitslag. Bij het standaardonderzoek is dit na 5 weken.

Onafhankelijke inspecties

- Voedselveiligheidscertificaat
 - aardappelen
 - suikerbieten
 - granen (GZP)
 - industriegroenten
- EUREPGAP
- BRC
- ISO

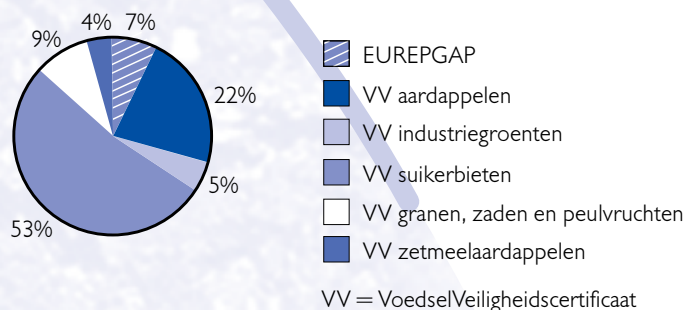
In samenwerking met de handelshuizen zijn ruim 150 partijen pootgoed die door NAK AGRO zijn onderzocht op Erwinia in de praktijk gevolgd. Conclusie van het onderzoek is dat de Erwinia-toets van NAK AGRO een uitstekend hulpmiddel is voor telers en handelshuizen om een keuze te maken tussen partijen met hoge en lage risico's. Het onderzoek helpt tegenvallers te voorkomen.

Bruinrot- en ringrotonderzoek

In week 48 is het volledige bruin- en ringrot onderzoek, in opdracht en onder toezicht van de Plantenziektekundige Dienst (PD), afgerond. Een honderdtal monsters is voor nader onderzoek opgestuurd naar de PD. In een relatief korte periode, van begin augustus tot half november, is een groot aantal tijdelijke medewerkers betrokken geweest bij dit omvangrijke project. Een noodzakelijke efficiënte werkwijze is mogelijk door een goede planning, organisatie en samenwerking van de verschillende afdelingen.

Aantal inspecties

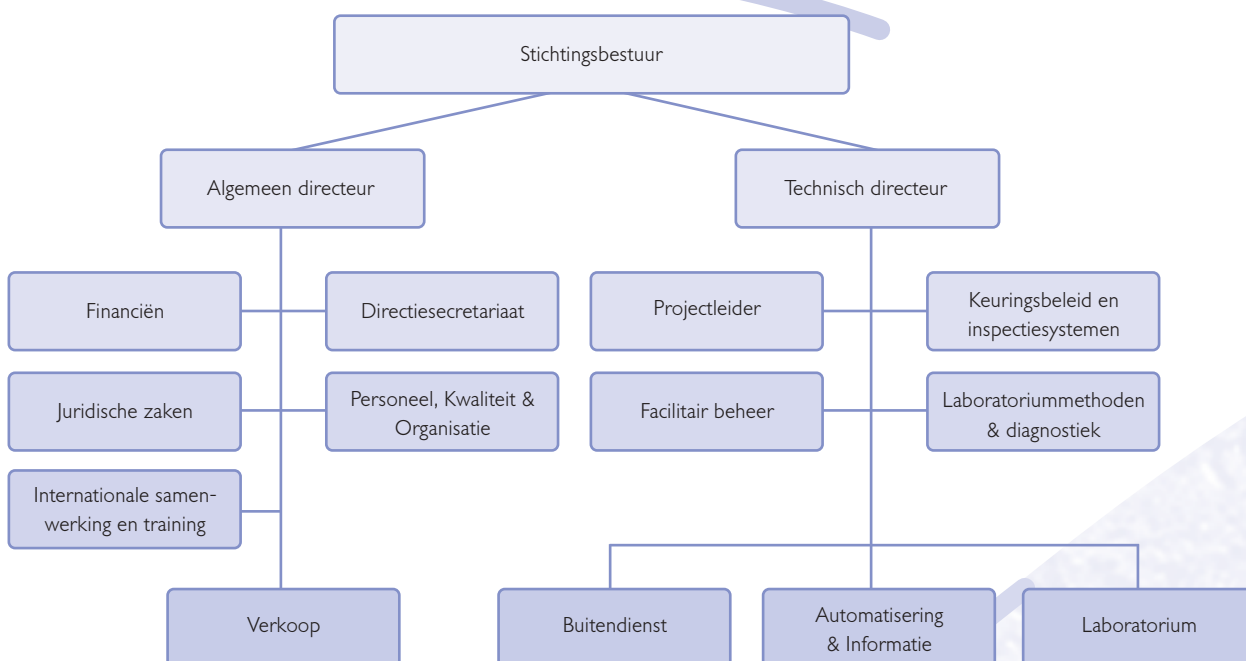

Organisatie, Communicatie en Bedrijfs-cultuur

In 2002 is een Medewerkerstevredenheidonderzoek uitgevoerd. Aan de hand van de resultaten van dat onderzoek en beoordelingen van het kwaliteitssysteem is het project Organisatie, Communicatie en Bedrijfscultuur (OCB) gestart. De doelen van het project zijn een meer efficiënte uitvoering van de werkzaamheden, verhogen van de medewerkerstevredenheid en verlaging van de kosten.

Als onderdeel van het OCB project is de organisatiestructuur aangepast. Het aantal leidinggevenden is daarbij gehalveerd tot ruim twintig. De meeste leidinggevenden hebben binnen de organisatie een andere functie gekregen. Daarnaast is in april het traject 'coachend leiding-

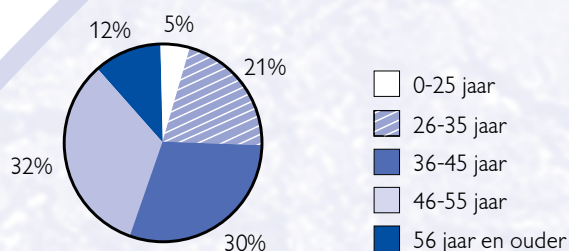

geven' gestart om de communicatie te verbeteren en de bedrijfs-cultuur aan te passen. Kernbegrippen bij coachend leidinggeven zijn loyaliteit, resultaatgerichtheid, duidelijkheid en aanspreekbaarheid. Het resultaat is een klantgerichte organisatie. Leidinggevenden zijn intensief begeleid door een externe deskundige. Alle leidinggevenden zijn tijdens het traject beoordeeld door directie, medewerkers en de externe adviseur. Eind 2004 wordt het OCB project afgerond.

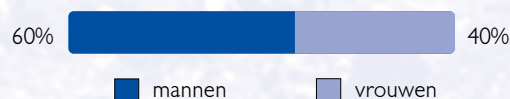
Personeelsgegevens

Voor al deze gegevens geldt een peildatum van 1 december 2003. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 43 jaar.

Percentage medewerkers per leeftijdsgroep

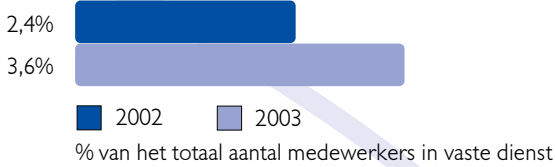

Percentage man en vrouw

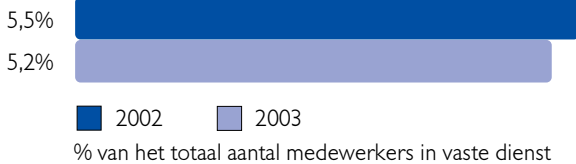

Instroom personeel (tot 1 december 2003)

Uitstroom personeel (tot 1 december 2003)

Het verlooppercentage is 6,4.

Ziekteverzuim

(inclusief WAO, exclusief zwangerschap)

Inzet tijdelijk personeel

(zowel parttime als fulltime)

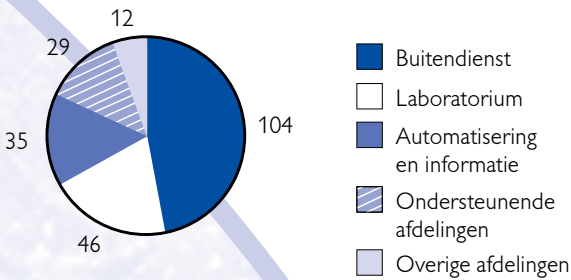
Laboratorium (bruinrot, ringrot en nacontrole)
 Circa 75.000 uur ingevuld door 230 medewerkers
 Periode: augustus tot december

Buitendienst
 Circa 45.000 uur ingevuld door 100 medewerkers
 Periode: juni tot december

Automatisering en informatie
 Circa 4.500 uur ingevuld door 13 medewerkers
 Periode: juni tot december

Overzicht aantal FTE's vast personeel

totaal: 226 FTE's

Ondersteunende afdelingen: directie, directiesecretariaat, financiën, juridische zaken, personeel, kwaliteit en organisatie, facilitair beheer en projectleiding.

Overige afdelingen: verkoop, keuringsbeleid en inspectiesystemen, laboratoriummethoden en diagnostiek en internationale samenwerking en training.

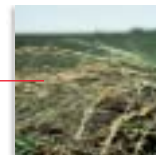
Persoonlijk Ontwikkel Plan

In 2003 is de basis gelegd voor het werken met Persoonlijke Ontwikkel Plannen. In 2004 moet voor iedere medewerker een plan zijn vastgesteld. Door de persoonlijke ontwikkelplannen wordt de ontwikkeling en waar gewenst de doorstroming van medewerkers gestimuleerd.

Werving tijdelijke krachten

In het verslagjaar is succesvol verder gewerkt aan de werving van tijdelijke krachten.

Door het volledig in eigen beheer verzorgen van de werving en selectie van tijdelijke krachten is een goede kostenbeheersing gerealiseerd. Door persoonlijke contacten tussen de medewerkers van PKO en de tijdelijke medewerkers komen de mensen elk jaar gemotiveerd terug.

De vroege presentatie van het jaarverslag maakt het niet mogelijk de jaarcijfers over 2003 al te presenteren. Er is echter al voldoende informatie om inzicht te geven.

De opbrengst voor de veldkeuring was iets lager dan begroot. Door het goede weer waren ook de kosten lager. De nacontrole is groter van omvang dan begroot. Dat betekent meer opbrengst, maar ook

een toename van de kosten. De omvang van het zaaizaadonderzoek is nagenoeg zoals begroot. De certificering zal ongeveer conform de begroting verlopen. In totaal wordt over de keuringen een positief financieel resultaat verwacht.

De omzet van NAK AGRO is verder gegroeid. Deze is vooral ontstaan door een groei van het aantal inspecties voedselveiligheid en EUREPGAP.

De NAK en NAK AGRO konden dankzij de gezamenlijke groei de beschikbare productiecapaciteit efficiënt benutten. Het bedrijfsresultaat over 2003 zal naar verwachting vergelijkbaar zijn met het bedrijfsresultaat over 2002. De structuur van de certificeringstarieven is gewijzigd. Het kg-tarief ging omlaag en een documenttarief werd geïntroduceerd. Het documenttarief kreeg veel kritiek en is herzien. Het documenttarief is uiteindelijk vastgesteld op € 6,-. Gezien de financiële situatie en het verwachte positieve resultaat over 2003, besloot het bestuur de keuringstarieven voor 2004 niet te verhogen en tevens voor één jaar een korting van 5% toe te passen. Hierdoor daalt de omzet van het keuringswerk.

De niet erkende bedrijven in de zaaizaadsector maakten zich zorgen over het alleen moeten financieren van de keuring. Hierdoor zouden

deze bedrijven voor onacceptabele kosten komen te staan. Tijdens een bijeenkomst in november is de bedrijven inzicht gegeven in de kostenberekeningen en de vaststelling van de tarieven. Alle bedrijven, zowel erkende als niet erkende, blijven meebetalen aan de kosten die de NAK voor de sector maakt. Hierbij moet gedacht worden aan het maken van keuringsvoorschriften, formuleren en het aanleggen en onderhouden van controlevelden. De zorg van de niet erkende bedrijven is weggenomen. Voor de uitvoering van het werk betalen erkende en niet erkende bedrijven vanzelfsprekend wel verschillende tarieven.

Balans per 31 december 2002

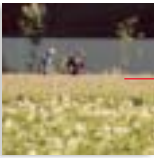
(geconsolideerde cijfers van de NAK en NAK AGRO x € 1.000)

Activa	2002	2001	Passiva	2002	2001
Vaste activa	9.520	9.990	Eigen vermogen	13.880	12.500
Vlottende activa	8.100	5.880	Voorzieningen	20	200
			Kortlopende schulden	3.720	3.170
Totaal	17.620	15.870		17.620	15.870

Begroting

(geconsolideerde cijfers van de NAK en NAK AGRO x € 1.000)

	begroting 2004	begroting 2003	jaarrekening 2002
Omzet keuringswerk	8.900	9.650	9.980
Omzet overige werkzaamheden	10.100	8.650	8.950
Totaal omzet	19.000	18.300	18.930
Personeelskosten	11.550	11.150	10.690
Overige kosten	6.150	6.650	6.450
Som der bedrijfskosten	17.700	17.800	17.140
Bedrijfsresultaat	1.300	500	1.790

Bestuur

D. Luteijn (voorzitter)
H.K.C. Roelofsen (vice-voorzitter)
C. Gunnink
E.A.M. de Laat
J.P.M. Muijsers
A. van Vugt
W.A. Blijdorp
U.O. Hiddema
M.J. Varekamp
P. Oosterveld (secretaris)

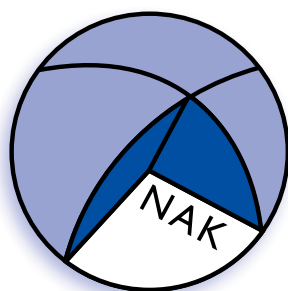
Directie

P. Oosterveld, algemeen directeur
Mevr. I. Mastenbroek, technisch directeur

Ondernemingsraad

M.C.M. Elemans, voorzitter (buitendienst)
R. Siemonsma, vice-voorzitter (binnendienst)
G.H. Mulder, secretaris (laboratoria)
A. Bood (buitendienst)
A.J. Hamelink (buitendienst)
J.A. de Hondt (binnendienst)
Mevr. G.E. van der Meulen (laboratoria)
M. Schutte (laboratoria)
P.P. Rozemeijer (buitendienst)
Mevr. W. Vis, ambtelijk secretaris

Randweg 14
Postbus 1115
8300 BC Emmeloord
Tel.: +31 (0)527 63 54 00
Fax: +31 (0)527 63 54 11
E-mail: nak@nak.nl
www.nak.nl

